

УДК 338:631.1:339.9

Шергіна Лідія Антонівна

к.е.н., доцент,

доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ

ім. В. Гетьмана, Україна

<https://orcid.org/0000-0001-9031-0616>

Жемба Алла Йосипівна

к.е.н., доцент,

доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу,

Національний університет водного господарства та

природокористування, Україна

<https://orcid.org/0000-0003-0268-3258>

РОЛЬ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМ ГЛОБАЛЬНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Анотація. Досліджено важливість аграрного бізнесу, як невід'ємної складової глобальної системи продовольчої безпеки, яка забезпечує стабільність, доступність та якість продуктів харчування для населення всього світу. Його розвиток та модернізація відіграють критичну роль у вирішенні сучасних викликів та забезпеченні сталого розвитку сільськогосподарського сектору.

Ключові слова: аграрний бізнес, глобальна продовольча безпека, сталий розвиток.

Продовольча безпека є однією з найважливіших проблем сучасного світу. Вона впливає на здоров'я, економіку, стабільність і розвиток країн. Аграрний бізнес, як сектор, що виробляє продукти харчування, грає ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки на різних рівнях. Він являється основним джерелом продовольства для населення. Ефективність та інновації в аграрному секторі вирішують питання виробництва продуктів харчування в обсягах, достатніх для задоволення потреб населення. Розвиток технологій у сільському господарстві дозволяє підвищувати врожайність, зменшувати втрати від шкідників і хвороб, поліпшувати якість продукції, що допомагає забезпечити стабільне виробництво продуктів харчування навіть у складних кліматичних умовах.

Роль аграрного бізнесу у вирішенні проблем глобальної продовольчої безпеки важлива і потребує постійної уваги з боку урядів, міжнародних організацій та самих аграрних компаній для досягнення балансу між виробництвом, доступністю та якістю продуктів харчування. Ефективне управління цим сектором допомагає уникнути глобальних продовольчих криз і

забезпечити сталість глобального ринку продовольства[1, с.223]. Аграрний бізнес впливає на доступність продуктів харчування на ринку та їх стабільність постачання продуктів харчування на міжнародному рівні через експорт та імпорт продукції. Ефективне управління агробізнесом може допомогти зменшити коливання цін на продукти харчування і забезпечити їх доступність для всіх верств населення.

Щорічно в Брюсселі проходить агрофорум «Forum for the Future of Agriculture», під час якого висвітлюються питання важливості сільського господарства та продовольчої безпеки в системі глобальних економічних зв'язків. Основною метою проведення форуму є пошук шляхів відновлення можливості для трансформації продовольчої системи [4]. Ряд факторів, включаючи швидке зростання населення, урбанізацію, зростання добробуту та відповідні зміни в моделях споживання, ставить під сумнів здатність аграрного бізнесу забезпечувати поживну їжу та сприяти розширенню можливостей для існування екологічно стійкого виробництва.

Агропродовольчі системи залежні від екстремальних погодних явищ, пов'язаних зі зміною клімату, деградацією землі та втратою біорізноманіття, і піддаються їхньому впливу. Зміни клімату впливають на погодні умови, врожайність і якість врожаїв, а також на поширення шкідників і хвороб. Екстремальні погодні умови, такі як засухи, повені і зливи, можуть спричинити значні збитки для аграрного сектору. Зменшення біорізноманіття та втрата природних екосистем є серйозною загрозою для аграрного бізнесу, тому що це може призвести до втрати різноманітних сортів культурних рослин і порід тварин, що, відповідно, зменшить стійкість сільськогосподарських систем до захворювань і шкідників. Недостатність водних ресурсів та забруднення водних джерел можуть вплинути на раціональну систему зрошення, вирощування риби, а також на якість ґрунту та ріст рослин. Надмірне використання хімічних пестицидів та добрив може призвести до забруднення ґрунту, води та повітря, а також створити загрозу для здоров'я людей та екосистем. Проблеми з розподілом земель, зокрема нерівність у власності та доступі до землі, як правило створюють перешкоди для розвитку аграрного бізнесу, особливо для малих сільськогосподарських виробників. Фінансова нестабільність, коливання цін на продукти харчування та зміни у світовій економіці можуть створювати складнощі для аграрного бізнесу, зокрема для фермерів і сільських господарств. Пандемії та епідемії, такі як COVID-19, військові дії, як агресія росії в Україні можуть суттєво вплинути на аграрний сектор через ускладнення логістики, обмеження руху праці, закриття ринків та зміни в споживчому підході. Відповідь на ці виклики потребує системного підходу, який цілісно та стійко розглядає різноманітні та складні питання щодо розвитку аграрного підприємництва в умовах кліматичних змін [2].

Стала агропродовольча система — це система, яка забезпечує продовольчу безпеку та харчування для всіх, таким чином, щоб економічні, соціальні та екологічні основи для створення продовольчої безпеки та харчування для майбутніх поколінь не були під загрозою. Це означає, що аграрний бізнес, забезпечуючи економічну стабільність, має широкі переваги для суспільства, забезпечуючи соціальну відповідальність, захищаючи стійкість навколишнього середовища [3].

Безпека агробізнесу у глобальному економічному просторі охоплює широкий спектр компонентів, що включають економічні, екологічні, технологічні, соціальні та політичні аспекти (таблиця 1).

Таблиця 1

Безпекові компоненти агробізнесу у глобальному економічному просторі

Безпекові компоненти	Аспекти безпеки
Економічна безпека	Стабільність доходів: Захист від коливань цін на ринках та забезпечення стабільних джерел доходу через диверсифікацію продукції та ринків збуту.
	Фінансова підтримка: Наявність доступу до кредитів, субсидій та інвестицій для зміцнення фінансової стійкості агробізнесу.
	Страховання ризиків: Використання страхових продуктів для захисту від природних катастроф, економічних коливань та інших ризиків
Екологічна безпека	Стійке землеробство: Мінімізація впливу на довкілля через застосування органічного землеробства, ротацію культур, збереження води та ґрунту
	Моніторинг та управління забрудненнями: Контроль за викидами шкідливих речовин, застосування технологій для зменшення забруднення.
Технологічна безпека	Цифровізація та автоматизація: Захист інформації, інтеграція передових технологій для оптимізації виробничих процесів.
	Біотехнології та генетичні дослідження: Розробка стійких до шкідників та хвороб рослин, що також можуть краще адаптуватися до змін клімату.
Соціальна безпека	Розвиток сільських громад: Підтримка освіти, здоров'я та інфраструктури в сільських регіонах для забезпечення стабільності та залучення кваліфікованих кадрів.
	Соціальна відповідальність: Забезпечення належних умов праці, захист прав працівників, інвестиції у соціальний розвиток.
Політична безпека	Законодавче регулювання: Налагодження ефективного діалогу між агробізнесом і урядом для розробки законів, що сприяють розвитку галузі.
Глобальна безпека	Міжнародні відносини: Активна участь у міжнародних організаціях і угодах, забезпечення захисту національних інтересів на глобальній арені.

Джерело: складено авторами

Забезпечення безпеки в усіх цих аспектах є ключовим для стабільного розвитку агробізнесу в Україні на глобальному рівні, допомагаючи не тільки зберегти, але й зміцнити позиції країни на світовому аграрному ринку.

Продовольча безпека в агробізнесі є комплексним питанням, яке вимагає інтегрованого підходу та спільних зусиль усіх учасників глобального економічного простору, включаючи уряди, приватний сектор, наукові круги та громадські організації.

Література:

1. Продовольча безпека: світові тенденції та можливості агропродовольчого комплексу України За редакцією Л.В.Шинкарук Монографія. Національний університет біоресурсів і природокористування України, МОН України, Київ . 2022. 307 с., с.223
2. Achieving food security and nutrition both today and tomorrow. URL: <https://www.fao.org/interactive/sdg2-roadmap/> (дата звернення: 10.04.2024)
3. Agrifood systems transformation holds the key to our environmental challenges. URL: <https://www.fao.org/food-systems/en/> (дата звернення: 10.04.2024)
4. The Forum for the Future of Agriculture. URL: <https://forumforag.com/article/2024-annual-conference-summary-introduction/> (дата звернення: 10.04.2024)

УДК 656.788.5

Скічко Олексій Олексійович

Керівник фінансового відділу ТОВ Гермес-Трейдінг

ORCID: [0009-0008-3732-3993](https://orcid.org/0009-0008-3732-3993)

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ БІЗНЕС-АЛЬЯНСІВ СЕРЕД ЕКСПОРТЕРІВ АГРОПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Анотація. Визначено роль агробізнесу в експортному потенціалі України під час військового стану, проаналізовано основні фактори розвитку ринку агропродукції в довоєнний період, узагальнено основні виклики та ризики для агробізнесу через воєнні дії, розглянуто основні переваги та фактори ефективного функціонування бізнес-альянсів учасників зернового ринку в умовах військового стану.

Ключові слова: агробізнес, експортний потенціал, логістика, ринкова структура, агрохолдинги, міжнародні корпорації, бізнес-альянс.